

بابا فرید گنج شکر نے اخلاقیات نوں
السانی جیون دی کہی قرار دتا اے۔
کھل مے بیان کرو۔

تعارف :-

بابا فرید اسلام دے میلحتے اعلیٰ اخلاقی
اقدار رہنمہ والے صوفی سما۔ ایہاڑے نے اپنی شاعری
وچ اخلاقیات دا درس دتا اے۔ اسلام دی
تھیمات وچ اخلاقیات دا بھروسہ درس موجود
ہے جیسا کہ بابا فرید نے آسار ہنیاںکی زبان وچ
لوکاں نے لکھا ہے۔ ایہاڑے نے اپنی شاعری
وچ غرور نے تکبیر دی نندیا، صستی دا درس دی، دی
ذات دی نفی، رب دی یاد، آخر دی فکر،
مرد استش نے مسرو سلوک، دنیا دی بے شانی
تے سیوانی دا درس دتا اے۔

بابا فرید گنج شکر:-

بابا فرید گنج شکر پنجابی ادیہ
دے بانی تھے ہدایت شاعریں۔ ایہاڑے نے سوچ
شاعری دے ذریعہ دھری نے اسلام دا سیف ہے
ایہاڑے دا ایک دوسرے نام "سید فرید الدارج" ہے
سی۔ اور 1881ء نوں ملتا رہ دے بیٹھ کر ٹھیک
وچ حالی الدارج دیکھو۔ ایہاڑے نے مڑھی
تھیم اپنی دارالحکومتی کالج میں ایسہا۔ ایہاڑے دی
شاعری دا حسن بائیوں ناکے بے کھانتا
"مودودی" وچ وی شاعری پیتا اے۔ ایہاڑے نے
ایسے اخلاق ہے بیارو میں نال بھی نہیں دیہت
سارے لوکاں نوچ سلارج کیتا اے۔

اخلاقیات دادرس

1) غرورتے تکبر دی نندیا:

بابا فرید نے اپنی مشاہری دیڑھ غرورتے تکبر دی مذمت لیتی اے نے عاجزیا نے انساری دادرس دتا اے۔ مٹی نال بنتے ہوئے بندے نوں ایہ بڑیں شیش دیندا ہے اور اپنی حیاتی غرورتے تکبر نال نزارے۔ قرآن بات وحی اللہ تعالیٰ فرماندے ہیں:-

”زیین ہتے انہیں میرے نہ چل جا۔“

بابا فرید فرماندے ہیں:- کسر انسار جو نوح حاصل کر کر گوئی کئے ہیں غرور تکبر لئے ہیں جس نے تغیر نوں ختم کرے عاجزیا نے انساری اختیار سے کیونکہ ایہ سمجھ کریں اللہ تعالیٰ نوں وہی سند تغیر۔

**میں حمیدہ ارجھ صہاف مر ہوئے شے لاح
اے مول نہ آوسی، دو نو خستہ جہا**

2) صبر شکر دادرس

بابا فرید نے سیر حال وحی انسار جو رکھا صبر شکر تے قیامت پسندی دادرس دتا اے۔ اور اس فرماندے ہیں:- کسر انسار جو نوح حاصل کر کر گھر حال وحی اللہ تعالیٰ دیکھ رضاوی وحی راضی رہے کسی دوستے کو حساد نہ ہرے۔

فرید دیکھ پرائی چوپڑیا، نہ ترسنا بھل جی

3) ناز دار درس:

بابا فرد نماز باندھ جال تے
اجماعت ادا درست - ایسروں نئی انسار نے لوٹا
نور ویچ نماز دی ادائیگی دی تلقین کرست - نماز
اسلام کردا یہم کر دی اے شہ فرائی بار فوج نئی وار
نماز دا حکم آیا تے نماز انسار نور اسرا نئی تے
حیانی تھوڑا کوک دی تے - ایسروں تھوڑا علاوہ
نماز نور جنت دی تھی فرور دتا یا اے - بابا فرد
فرماندے نیڑا ن

اٹھ فریدا وضو ساج، صحیح نماز مزار
جو سر سائیں نہ نویں، سو سکرپ اتار

عارف عبد المتن اپنے کتاب میر دھڑک جوں وچ
کھرے نیڑا کر بیا جئے اپنے ساری حیانی
کریج ویچ نماز وچ غفلت نیٹھ ورثی سی

4) میں دیں لفی:

بابا فرد دی شاعری دی
سچ نور جنگی مل ایسیں اور "فریدا" کہہ کر
اپنے آپ نوں نیچت نہ کرے لوکاں نور جوں جاری
نیڑا - اور فرماند نیٹھ کا اپنے نیڑا بوار دی
وجہ نور ازگ کا اپوں اے تکریج کوں سیکھ
درویش نہ کہنے نہ - ایسے اپنے ذات دی
لفی دی سچ نور وڈی صفات اے -

کا لے مید سے پیرے، طالعید اولیس
کنایں بھریا میں بھرالا، لوٹ کہیں درویش

۵) آخرت دی افکر:

بابا فرید نے آخرت دی افکر وہ وہی کوچہ دلائی اے۔ اور ہمہ نے نیڑھ کر ایسے دنیا وحی عینہ کسی وہی نیٹھ رینا۔ انسار نور حیاں اے کہ اسے دنیا وحی اُن دامغیں بورا کرے تے آخرت کی تیاری کرے۔

و یہ فرید اجو ہتھیا تری دار ہمیں یوئی جھوڑ اگاہ نیٹھے اگیا ہے پھر رہا گیا دوڑ

۶) سچائی دادرس:

بابا فرید نے شام ایک شام کی دے ذریعے انسار نور سچائی دادرس دینے کے نیڑھ اور ہمہ نے نیٹھ کر انسار نور جھوڑ دیا رہا چھوڑ کر دلنا حیاں اے۔

سچ دھرم بولیے جھوٹ نہ بولیے
جو سر دسے، واثق فرید اس جو لیے

۷) حسن سلوک تے برداشت دادرس:

بابا فرید نے انسار نور دعجاں دی کلہ برداشت نہ رکھ دی ترینیں دتی اے۔ اور ہمہ نے نیڑھ کر مکار جواب دیکھنا انسار نے ٹھاکر نیٹھ اکھیا جاندا۔ فرائیں پاس دع ایک تعالیٰ دار شاد اے:

”رجم ج دے بندے اور ہنڑ جیہڑے زمین جتے
عاجزی جاتے نہ میں ناں قر دے تیجتے جد و رج
جا یاں اپیاں ناں لوئی گلہ سرنا ملکر جتے اور
کہنڈے کے شیخ سلام ہو ووے دل القرآن“

add more arguments in this part.

مکدوپرال:

مکدوپرال ایک ایکھ بابا فرید
نے معرف ہو گئی تھی سوچ بلکہ بکھر و ڈنے
شاعر تھے مبلغ ویسی سوچ - انسار نے اپنے
عذاب کے خلاقوں دیکھ دیا ہے - بقول

”بابا فرید نے اخلاق نوں سوچ دیتے کردار نوں
بناؤں جس کو شتر کیجئے ۔ انسار دا
ایکھ طریقہ ہر مومیجے نے کافر دے خلخ نوں
سوچ لینا ۔“

09